

МІСТ ЧЕРЕЗ ПОТІК

У ці складні часи, коли йде війна, щодня гинуть наші військові на фронті, а також мирні люди у прифронтових містах та селах, лунають вибухи по всій Україні, коли врешті і ми почали втрачати своїх друзів, смерть стала для нас чимось близьким та добре відчутним. Наші друзі переходять поріг і стають для нас невидимими. Ми, звичайно, знаємо, що вони поряд, що вони нам допомагають і потребують нашої допомоги, але біль втрати все ж таки не покидає нас. І з іншого боку, кожна смерть робить цей поріг ніби прозорішим.

Для багатьох із нас, київських антропософів, смерть нашого друга Володі Кочеткова стала крім горя та почуття втрати ще й сильним безпосереднім переживанням того, що смерті не існує. Адже усі ці дні ми відчували, що він поруч, підтримує нас, у своїй манері посміюється над нами. І відчуття втрати відступало, натомість приходила якась незрозуміла тиха радість і передчуття іншого світу, який тепер уже не здається таким далеким та недосяжним, як раніше. І це надає сил та сильнішим стає бажання й воля щось робити в цьому світі – і робити це інтенсивніше та якісніше.

І зовсім вчасно потрапила до рук книга «Міст через потік» («Brücke über der Strom»). Виявляється, вона була видана ще в 1950-ті роки, але я ніколи про неї не чула. Та й, мабуть, не до часу то було тоді. Ма-

буть, і не звернула буваги. Але зараз, коли її взяла до рук та почала гортати, то зрозуміла – це саме те, що нам сьогодні потрібно.

Ця книга складається повністю із листів, чи послань. Загиблий у липні 1915 року під час Першої світової війни 21-річний німецький воїн-доброволець на ймення Зігвард намагається пробитися до свідомості однієї зі своїх сестер, яка дуже тому противиться. Вона не вірить у те, що то може бути її брат.

Взагалі-то, є багато літератури про спілкування з померлими доволі сумнівними способами – через медіумів, спіритичні сеанси, де свідомість людини має бути повністю відключеною. Але тут спосіб децю інший. Ось як описує сестра померлого цей спосіб: «У самотності та тиші тих днів я пізнала, що саме Зігвард від мене очікував – не водити моєю рукою хотів він і впливати ззовні на мене, я сама мала відкрити двері в моєму мозку, тоді чула я його слова й записувала їх».

Проймає до глибини душі також сама мова, сам стиль цих послань. Там немає відтінку сенсаційності, чогось такого, що схоже на забобони – читаючи послання, ти ніби сам підіймаєшся у вищі сфери, услід за автором неначе засвоюєш інший спосіб мислення.

Цікавим є те, що до війни талановитий музикант Зігвард був також учнем Рудольфа Штайнера. Тож сестра, перебуваючи у душевному сум'ятті, вирішила

**BRÜCKE
ÜBER
DEN
STROM**

Mitteilungen
aus dem Leben nach dem Tode

Novalis Verlag

звернутися до Штайнера по допомогу. Він попросив залишити у нього ці листи на декілька тижнів. Через три тижні вона знову прийшла до нього. «Протягом майже двох годин доктор Штайнер лист за листом гортав повідомлення, прояснюючи часом те, що видавалось незрозумілим, розтлумачуючи, що Зігвард мав на увазі, коли казав те чи інше, та задавав мені питання. Часто під час читання він кивав головою, схвально промовляючи: “Дуже добре описано”, – “гарно висловлено”, – “влучно названо”. – “Так, музичні концерти – це реальність!” Даремно я чекала на відхилення якогось повідомлення, не було відхилено жодного! Насамкінець він сказав при прощанні: “Так, це надзвичайно ясні, абсолютно автентичні повідомлення з духовних світів. Я не бачу жодної причини відмовляти вас від того, щоб слухати їх далі...” І ще при прощанні він зауважив, що повідомлення такого типу є дуже рідкісними. Я відчувала, що для нього це була справжня радість, він радів разом із нами».

У мене виникло бажання перекласти цю книгу, і ми з колегами прийшли до спільного рішення видати її. Робота над нею тільки почалася, а поки що ми будемо друкувати невеличкі уривки з книги в нашому журналі. Отже, приємного читання!

Олена Колюхова

28 ЛИПНЯ 1915

Я сам зараз промовляю до тебе, я, твій брат Зігвард, який тебе любить, який є навколо тебе і який так тісно зрісся з усіма вами.

Ви не повинні більше жити у смутку, це така мука для мене! Ви маєте звільнитися від думок, що спричиняють біль.

Адже ви завжди були моїми братами та сестрами і надалі ви завжди ними будете. – Я бачу, тепер ви все правильно осягли та сприйняли, ніщо вже не в змозі нас розлучити. Кажу це братам та сестрам, кажу це батькам, котрим я дякую за все.

Ти маєш стати провідником: після довгої боротьби я цього добився. Ще від самого початку я прагнув цього, та ти не реагувала. Через вашу велику любов та розуміння я підступаю до вас все ближче. Ви станете щасливими, бо через мене ви просуватиметеся далі і зможете дуже багато чому навчитись, бо ж я помер і для вас також, щоб передавати вам вчення Духу.

29 ЛИПНЯ 1915

Тепер я дуже задоволений вами. На початку ваш біль був нестерпним для мене. Я докладав великих зусиль, щоб дати вам мене відчути. Тепер уже краще.

**Якою легкою є смерть!
Я поки що не смію вам все говорити,
але мені тут дуже, дуже добре, і вам належить
думати про мене як про постать зі світла,
яка більше не носить страждань.**

Я сам влаштував собі смерть, тому що тут я маю зробити дещо набагато величніше. Про цю працю ви не маєте жодного уявлення, ви навіть і приблизно не змогли б уявити собі, наскільки прекрасною, величною та досконалою вона є.

Благословенний той, кому дозволено її виконувати!

Твоє тіло прагне спокою. Спи стільки, скільки можеш. Уві сні ми сходимося і допомагаємо одне одному. Скоро ти будеш знати про це навіть наяву. – Це лише перші кроки.

Якби ви лише знали, скільки усього прекрасного я тут пережив! А втім, колись я вам усе це сам покажу.

Незмінні закони оточують вас, примушують вас любити життя таким, яким ви його собі самі спричинили. Всемогутність править усім, але ви самі творите власну долю.

30 ЛИПНЯ 1915

Зараз ви повинні відкинути сумніви. Мені є стільки ще всього вам сказати, – чому ви не вірите в мене, в мою близькість? – Я навряд чи зможу довгий час залишатися з вами у такого роду зв'язку, тому користуйтеся цим, допоки я, ваш брат Зігвард, говорю через тебе.

Не думайте, що я тепер, як духовний брат, можу менше радіти вам, ніж колись, як я ще був людиною. Я ж не змінився, хіба що не ношу більше фізичне тіло і тепер набагато більше знаю й дуже щасливий з того, що маю виконати велику місію. В іншому ж я лишився тим самим, яким ви мене знаєте. – У вас вже немає сумнівів, чи не так?

А тепер ще дещо про «інший світ», як ви його називаєте.

Все тут значно чистіше та ясніше. Я навіть не думав, що вже від самого початку я так зможу бачити. Завдяки моему інтересу до надчуттєвого світу мені не довелося переживати жодних розчарувань, навіть навпаки: це було пробудження, прекраснішого за яке годі навіть уявити собі. Все справляло свій вплив на мене, і я відразу ж усвідомлював, що, власне, зі мною відбувалось, – а саме, що я перейшов через «поріг смерті», як це у вас цілком правильно кажуть.

Адже я доволі-таки страждав у свій останній час життя на землі. – Та зняття матерії відбувається ніби уві сні, і лише поступово повертається свідомість, і вже тоді приходить насолода свободою, якщо тільки ти не був новачком у цих речах.

Як це чудово – не мати більше фізичного тіла! – Але потім підступає туга за дорогими серцю людьми, яких ти залишив. Бачиш їх скорботу – і це жахливо! – Для мене це була єдина справжня мука і до певної міри досі є. Тож тепер ви знаєте, як мені тут йдеться, і у вас більше немає жодних підстав для смутку.

...А тепер знову настав момент, коли я зазнав муки. Ти розглядаєш мою світліну і думаєш, що я живий, бо ти мене бачиш перед собою таким зовсім матеріальним. Аж раптом реальність доходить тобі до свідомості і знову біль охоплює тебе. – Це завжди кроки назад для тебе.

Для тих, хто пов'язані одне з одним любов'ю, узи якої ніколи не послаблюються, не існує більше ніякої розлуки – ні життям, ні смертю!

31 ЛИПНЯ 1915

Уявлення, що ви створюєте собі про мене, не є правильними. Я ще не повністю скинув оболонку матеріального світу, тому я так легко можу спілкуватися з вами. Пізніше все буде по-іншому, набагато прекрасніше, одухотворене, тому що я й далі все знову й знову скидаю матерію. Через це я, напевне, не зможу так легко, як тепер, пробиватися до вас, та ви не повинні тоді думати, що я від вас пішов. Я живу з вами завдяки узам любові, які нас пов'язують і які тепер є набагато міцнішими, ніж за життя, бо я можу тепер бути всередині вас. Тому контакт є таким близьким. Але я більше не зможу ставати таким відчутним для вас, як зараз, коли між нами немає взагалі ніяких перепон.

Якби ви тільки могли бачити, як тут усе виглядає! Це світ, який проти вашого є більш правильним, істинним, адже у вас все лише видимість і люди поміж собою не бачать, якими вони є насправді. Тут же не можна видавати себе не за того, ким ти насправді є, тому що тут бачать людей наскрізь.

Моєму погляду відкрито тепер багато чого, але далеко не все. Нове оточення так сильно впливає на мене, що я часто не маю чіткого уявлення щодо того, як далеко може проникати мій дух.

2 СЕРПНЯ 1915

Я знаю тепер більше, я бачу ширше, ніж раніше. Але не стаєш відразу всевідаючим, як тільки скидаєш з себе матерію!

**Велика сила криється в кожній людині,
та як мало вона знає про це! –
Я й сам лише зараз розумію, скільки усього
я міг би зробити на землі. –
Як по-іншому я б розвивався, коли б я більше
дослухався до свого внутрішнього!
Я сприймав іззовні стільки, скільки міг,
і вбирав у себе, немов бджола,
але надто рідко я творив
безпосередньо зі свого внутрішнього.
Це була помилка,
через яку багато чого пройшло повз мене.**

Але я не хочу жалітися, я вдячний долі за те, що вона мені так безмірно багато давала у моєму короткому земному житті.

Щасливим я можу бути лише тоді, коли ви теж щасливі. Я докладаю величезних зусиль, щоб допомогти вам просунутися далі, тому мою близькість до вас ви маєте відчувати як спонукання до вищого устремління.

Вдень я можу краще ділитися з вами. Тоді більше ясності, також і в тобі. Я можу наблизитися до вас лише тоді, коли ви не знаходитеся під впливом сторонніх флюїдів і повністю занурені у сфери надчуттєвого. – Оскільки у мене немає більше тіла, спілкування можливе лише через духовне. Думаючи про мене, ви маєте думати про моє духовне Я. Думки про моє тілесне «я» тягнуть мене щоразу в матерію, і це досить неприємно.

Бог хай буде з усіма вами, кого я так люблю!

Я кармічно дуже тісно пов'язаний з тобою, сестро, ти більше відчувала в житті, ніж я.

<...>

Я лиш останні два роки до смерті був повністю занурений у духовний світ, і зараз усе це мені допомагає. Я такий вдячний, що вже тоді мав ці інтереси. Що за користь від усієї тієї вченості, коли людина не знає, що відбувається з нею після смерті! – Тепер я б (якби я ще жив на землі) скоріше відмовився від усіх земних знань, якщо б заради них мені довелося позбутися одного: віри у майбутнє після смерті! – Це основна думка і єдино істинна, усе інше в порівнянні з цим – ніщо.

Я пильно слідкую тепер за вашим розвитком, щоб пізніше я міг знати, як мені вас вести, коли прийде ваша черга.

6 СЕРПНЯ 1915

Битви у духовному світі багато інтенсивніші, ніж війна у вас, тому що тут ідеться про знищення духу (індивідуальності), в той час як у вас знищуються лише тіла. Вночі у вас все стихає, у нас же у цей час велика активність. Тоді у всіх нас більше часу, щоб допомогти померлим, які тепер тисячами у нас з'являються.

Який я був щасливий сьогодні: у вас було так гарно! Я живу ще повністю як на землі, тільки тепер можу більше. Я розумію тепер багато чого, але знаю далеко ще не все і маю величезне бажання просуватися далі. Це бажання допомагає тут, звичайно, набагато більше, ніж на землі в фізичному тілі, тому що тут ти більше спроможний до засвоювання. Але в усьому іншому я досі точно такий, як і на землі. Якщо ви обговорюєте питання про надчуттєвий світ із людиною, що стоїть на високому щаблі духовного розвитку, то я теж беру від цього дещо, чого я тут не зможу пізнати. Я сам поки що не дуже багато можу сказати про це, бо я дотепер не все можу ясно бачити. Вам це важко зрозуміти, тому я повторюю вам це раз за разом. Великою помилкою є думати, що людина, як тільки скинула своє тіло, відразу ж стає досконалою. Ваші

розмови, як, наприклад, сьогодні, мені так само допомогли, як і вам, а може, навіть ще й більше, адже я своїми теперішніми чуттями швидше схоплюю та сприймаю, тоді як людський мозок часто функціонує дуже повільно.

Тому ви маєте зрозуміти, що я щасливий, коли ви зустрічаєтесь із такими людьми, як сьогодні: я тоді теж можу багато чому вчитися, і в цей час я знаходжуся набагато ближче до вас, ніж коли ви у звичайному житті займаєтесь буденними речами.

Як довго я перебуватиму на цьому духовному щаблі, на якому я зараз є, я ще не знаю, але, думаю, недовго. Тоді я знову скину з себе своє теперішнє тіло, так як ви колись скинете своє фізичне тіло.

Про моє теперішнє життя тут ви, напевне, хотіли б дещо дізнатися. Я живу лише для великої праці, про яку я вже вам часто говорив: священна музика, яка колись стане великим благом для людства.

Моя творчість на землі була лиш невеличким уламком від того. Це буде щось безмірно прекрасне, що пронизує всі сфери, підносячись у найвищі сфери. Воно потребує багато зусиль та багато великих талантів.

Я відчував, що маю створити щось грандіозне.

Звідси й той спокій, з яким я пішов тоді на війну. –

Я знав: все в руках Божих.

Я ніколи не пошкодував про це – ні на мить.

Це повинно було статися, це була моя доля!

Я завжди відчував: я не зістарюся,

та це не засмучувало мене анітрохи.

Навпаки, я сповна насолоджувався життям,

адже я знав: усе вже визначено,

я сам нічого змінити не можу.

Коли потім наступила смерть, це, звичайно, мене збентежило, тому що я не відразу міг в неї повірити. Я ж протягом усього часу свого тривалого лежання постійно планував собі,

що я робитиму в майбутньому, і надія на повернення додому додавала сил та мужності, хоча внутрішній голос час від часу говорив: «Готуйся, ти мусиш піти». – Я не дуже в те вірив, але потім я раптом побачив перед собою своє життя і зрозумів: тепер приходить кінець! – Остання хвилинка була жакливою, проте лише одну мить, і все відразу пройшло, тобто настав смертельний сон, що звільнив мене від усіх тих мук, які мало нести тіло.

Несвідомо я готувався до смерті. То була моя добра карма, що я ще три тижні після поранення лежав і міг поступово відділятися від земної оболонки. Наскільки важче людям, які помирають раптово, адже вони не можуть збагнути, що вже померли. Я й сам інколи вважав, що ще живий, оскільки спочатку стан дуже схожий. Але, дякуючи Богові, я відразу ж усвідомлював, що у мене немає вже фізичного тіла. Потім було відділення ефірного тіла, і я знав, що саме зі мною відбувається.

Далі переді мною постало важке завдання – заспокоїти вас та дати вам зрозуміти, що я живий. – Це вимагало багато часу та сил, але ви мене почули і тим полегшили моє завдання, за що я вам вдячний від усього серця! Я ніколи не забуду того, як ви заради мене переборювали себе. Колись я зможу вам за це віддячити! Коли ви скинете свої тіла, я прийду, щоб допомогти вам. Це буде чудова зустріч! – Тримайтеся твердо цього: це завжди надаватиме вам нових сил, що допомагатимуть вам піднятися над смутком.

Будь ласка, не давайте брати верх сумніву, натомість твердо вірте у те, що я живу далі, як це було на землі, – просто що ви мене зараз не можете бачити. І що мені тут набагато краще, бо не треба більше носити тіло!

Далі буде...